

Karakter Dizileri

2025

M e r h a b a

0 1 2 3 4 5 6

-7 -6 -5 -4 -3 -2 -1

- Karakter Dizilerinin uzunluğu `len()` ile bulunur.

```
>>> len(cumle)
```

```
21
```

Karakter Dizileri

```
ad=input("Adınız: ")  
for i in range(len(ad)):  
    print("Adınızın {}. harfi: {}".format(i, ad[i]))
```

Adınız: **Murat**

Adınızın 0. harfi: M

Adınızın 1. harfi: u

Adınızın 2. harfi: r

Adınızın 3. harfi: a

Adınızın 4. harfi: t

Karakter Dizilerini Dilimlemek

- Dizinin istenilen başlanış ve bitiş aralığında dilim olarak ayırmak için.

```
karakter_dizisi[alınacak_ilk_öğenin_sırası:alınacak_son_öğenin_sırasının_bir_fazlası]
```

```
>>> cumle="Çukurova Üniversitesi"
```

```
>>> cumle[5:9]
```

```
'ova'
```

Karakter Dizilerini Dilimlemek

M e r h a b a

→ 0 1 2 3 4 5 6 ←

-7 -6 -5 -4 -3 -2 -1

```
>>> s[başla:bitir]
>>> s[1:5] -> 'erha'
>>> s[-4] -> 'h'
>>> s[:-3] -> 'Merh'
>>> s[-3:] -> 'aba'
```

Karakter Dizilerini Dilimlemek

```
cumle=input("Lütfen bir cümle giriniz: ")
basla=int(input("Başlangıç sayısı: "))
bitir=int(input("Bitiş sayısı: "))
dilim=cumle[basla:bitir]
print(dilim)
```

```
>>>
```

Lütfen bir cümle giriniz: Burada çok uzun bir cümle yazdık

Başlangıç sayısı: 7

Bitiş sayısı: 16

çok uzun

Karakter Dizileri Metotları

```
>>> dir(str)
['_add_', '_class_', '_contains_', '_delattr_', '_dir_', '_doc_',
'_eq_', '_format_', '_ge_', '_getattribute_', '_getitem_', '_getnew
args_', '_gt_', '_hash_', '_init_', '_init_subclass_', '_iter_', '_
le_', '_len_', '_lt_', '_mod_', '_mul_', '_ne_', '_new_', '_red
uce_', '_reduce_ex_', '_repr_', '_rmod_', '_rmul_', '_setattr_', '_
sizeof_', '_str_', '_subclasshook_', 'capitalize', 'casefold', 'center',
'count', 'encode', 'endswith', 'expandtabs', 'find', 'format', 'format_map', '
index', 'isalnum', 'isalpha', 'isdecimal', 'isdigit', 'isidentifier', 'islower
', 'isnumeric', 'isprintable', 'isspace', 'istitle', 'isupper', 'join', 'ljust
', 'lower', 'lstrip', 'maketrans', 'partition', 'replace', 'rfind', 'rindex',
'rjust', 'rpartition', 'rsplit', 'rstrip', 'split', 'splitlines', 'startswith'
, 'strip', 'swapcase', 'title', 'translate', 'upper', 'zfill']
```

Karakter Dizileri Metotları

- `lower()` ➤ Küçük harfe çevirir
- `upper()` ➤ Büyük harfe çevirir
- `title()` ➤ İlk harfleri büyüğe çevirir
- `count()` ➤ Harf veya ifadenin kaç kez geçtiğini verir
- `find()` ➤ Harf(karakter) arar, yer sayısını verir
- `isdigit()` ➤ Sayısal olup olmadığını verir
- `isalnum()` ➤ Alfa numerik(harf-sayı) olup olmadığını
- `strip()` ➤ İstenmeyen karakterleri siler
- `replace()` ➤ Harf veya karakterleri değiştirir

Alıştırmalar

Kişisel Bilgi Formatı (format, f-string)

python

```
print("=== KİŞİSEL BİLGİ FORMU ===")
print()
```

 # Kullanıcıdan bilgi alma

```
ad = input("Adınız: ")
soyad = input("Soyadınız: ")
yas = input("Yaşınız: ")
sehir = input("Şehriniz: ")
```

```
print("\n" + "="*50)
print("          FORMATLAMA YÖNTEMLERİ")
print("="*50)
```

 # 1. % Formatı (Eski yöntem)

```
print("\n1) % Formatı:")
print("Ad Soyad: %s %s" % (ad, soyad))
print("Yaş: %s, Şehir: %s" % (yas, sehir))
```

 # 2. .format() Metodu

```
print("\n2) .format() Metodu:")
print("Ad Soyad: {} {}".format(ad, soyad))
print("Yaş: {0}, Şehir: {1}".format(yas, sehir))
print("{1}, {0} yaşında ve {2}'de yaşıyor.".format(yas, ad, sehir))
```

 # 3. f-string (Modern yöntem - En önerilen)

```
print("\n3) f-string (Önerilen):")
print(f"Ad Soyad: {ad} {soyad}")
print(f"Yaş: {yas}, Şehir: {sehir}")
print(f"{ad.upper()} {soyad.upper()}, {yas} yaşında ve {sehir}'de yaşıyor.")
```

Kişisel Bilgi Formatı (format, f-string)

```
**Örnek Çalıştırma:**  
'''
```

```
=== KİŞİSEL BİLGİ FORMU ===
```

```
Adınız: Ahmet  
Soyadınız: Yılmaz  
Yaşınız: 25  
Şehriniz: İstanbul
```

1) % Formatı:

```
Ad Soyad: Ahmet Yılmaz  
Yaş: 25, Şehir: İstanbul
```

2) .format() Metodu:

```
Ad Soyad: Ahmet Yılmaz  
Yaş: 25, Şehir: İstanbul  
Ahmet, 25 yaşında ve İstanbul'de yaşıyor.
```

3) f-string (Önerilen):

```
Ad Soyad: Ahmet Yılmaz  
Yaş: 25, Şehir: İstanbul  
AHMET YILMAZ, 25 yaşında ve İstanbul'de yaşıyor.
```

Kişisel Bilgi Formatı (format, f-string)

python

```
print("=== KİŞİSEL BİLGİ FORMU ===")
print()

# Kullanıcıdan bilgi alma
ad = input("Adınız: ")
soyad = input("Soyadınız: ")
yas = input("Yaşınız: ")
sehir = input("Şehriniz: ")

print("\n" + "="*50)
print("          FORMATLAMA YÖNTEMLERİ")
print("="*50)
```

 # 4. Gelişmiş Formatlama

```
print("\n4) Gelişmiş Formatlama:")
tam_ad = f"{ad} {soyad}"
print(f"{'İsim':<15}: {tam_ad}")
print(f"{'Yaş':<15}: {yas} yıl")
print(f"{'Şehir':<15}: {sehir}")
print(f"{'İsim Uzunluğu':<15}: {len(tam_ad)} karakter")
```

 # 5. Tablo formatı

```
print("\n5) Tablo Formatı:")
print("-"*50)
print(f"| {'Alan':<15} | {'Değer':<28} |")
print("-"*50)
print(f"| {'Ad':<15} | {ad:<28} |")
print(f"| {'Soyad':<15} | {soyad:<28} |")
print(f"| {'Yaş':<15} | {yas:<28} |")
print(f"| {'Şehir':<15} | {sehir:<28} |")
print("-"*50)
```

Kişisel Bilgi Formatı (format, f-string)

```
**Örnek Çalıştırma:**  
'''
```

```
=== KİŞİSEL BİLGİ FORMU ===
```

```
Adınız: Ahmet  
Soyadınız: Yılmaz  
Yaşınız: 25  
Şehriniz: İstanbul
```

4) Gelişmiş Formatlama:

```
İsim          : Ahmet Yılmaz  
Yaş           : 25 yıl  
Şehir         : İstanbul  
İsim Uzunluğu : 12 karakter
```

5) Tablo Formatı:

Alan	Değer

Ad	Ahmet
Soyad	Yılmaz
Yaş	25
Şehir	İstanbul

Metin Dilimleme (Slicing)

python

```
print("=== METİN DİLİMLEME UYGULAMASI ===")
print()

# Örnek metin
metin = "Python Programlama Dili Çok Güçlüdür"
print(f"Orijinal Metin: '{metin}'")
print(f"Metin Uzunluğu: {len(metin)} karakter")
print()

print("="*60)
print("          DİLİMLEME İŞLEMLERİ")
print("="*60)
```

```
# 1. Temel dilimleme
print("\n1) TEMEL DİLİMLEME:")
print(f"İlk 6 karakter      : '{metin[0:6]}'") # Python
print(f"İlk 6 karakter (kısa) : '{metin[:6]}'") # Python
print(f"7-18 arası          : '{metin[7:18]}'") # Programlama
print(f"19. karakterden itibaren: '{metin[19:]}'") # Dili Çok Güçl

# 2. Negatif indeksleme
print("\n2) NEGATİF İNDEKSLEME:")
print(f"Son 8 karakter        : '{metin[-8:]}'") # Güçlüdür
print(f"Son karakter         : '{metin[-1]}'") # r
print(f"Sondan 2. karakter   : '{metin[-2]}'") # ü
print(f"Sondan 10. karaktere kadar: '{metin[:-10]}'") # Python Pro

# 3. Atlama (Step)
print("\n3) ATLAMA İLE DİLİMLEME:")
print(f"2'ser atlayarak       : '{metin[::2]}'") # Pto rgamaa ii
print(f"3'er atlayarak        : '{metin[::3]}'") # Ph oalaDÇcü
print(f"Tersten yazdırma      : '{metin[::-1]}'") # rüdlçüG koç i
```

Metin Dilimleme (Slicing)

```
=== METİN DİLİMLEME UYGULAMASI ===
```

```
Orijinal Metin: 'Python Programlama Dili Çok Güçlüdür'
```

```
Metin Uzunluğu: 36 karakter
```

```
=====
DİLİMLEME İŞLEMLERİ
=====
```

1) TEMEL DİLİMLEME:

```
İlk 6 karakter      : 'Python'
```

```
İlk 6 karakter (kısa) : 'Python'
```

```
7-18 arası         : 'Programlama'
```

```
19. karakterden itibaren: 'Dili Çok Güçlüdür'
```

2) NEGATİF İNDEKSLEME:

```
Son 8 karakter      : 'Güçlüdür'
```

```
Son karakter        : 'r'
```

```
Sondan 2. karakter   : 'ü'
```

```
Sondan 10. karaktere kadar: 'Python Programlama Dili'
```

3) ATLAMA İLE DİLİMLEME:

```
2'ser atlayarak      : 'Pto rgamaa ii o üldü'
```

```
3'er atlayarak        : 'Ph oalaDÇcü'
```

```
Tersten yazdırma      : 'rüdlÜÇÜG koÇ iliD amalmargorP nohtyP'
```

Metin Dilimleme (Slicing)

python

```
print("=== METİN DİLİMLEME UYGULAMASI ===")
print()

# Örnek metin
metin = "Python Programlama Dili Çok Güçlüdür"
print(f"Orijinal Metin: '{metin}'")
print(f"Metin Uzunluğu: {len(metin)} karakter")
print()

print("="*60)
print("          DİLİMLEME İŞLEMLERİ")
print("="*60)
```

 # 4. Belirli aralıklarla atlama

```
print("\n4) ARALIKLI ATLAMA:")
print(f"0-20 arası 2'şer      : '{metin[0:20:2]}'") # Pto rgama
print(f"5-25 arası 3'er      : '{metin[5:25:3]}'") # nPoml
print(f"Tersten 2'şer atlayarak: '{metin[::-2]}'") # rdçG o l a
```

 # 5. Kelime ayırma

```
print("\n5) KELİME AYIRMA:")
kelimeler = metin.split()
print(f"Kelime listesi      : {kelimeler}")
print(f"İlk kelime           : '{kelimeler[0]}'")
print(f"Son kelime            : '{kelimeler[-1]}'")
print(f"İlk 3 kelime          : {kelimeler[:3]}")
print(f"Son 2 kelime           : {kelimeler[-2:]}")
```

 # 6. Pratik kullanımlar

```
print("\n6) PRATİK KULLANIMLAR:")
email = "ahmet.yilmaz@example.com"
print(f"E-mail              : {email}")
print(f"Kullanıcı adı         : '{email[:email.index('@')}]'"')
print(f"Domain                 : '{email[email.index('@')+1:]}'"')
```

Metin Dilimleme (Slicing)

```
=== METİN DİLİMLEME UYGULAMASI ===
```

```
Orijinal Metin: 'Python Programlama Dili Çok Güçlüdür'
```

```
Metin Uzunluğu: 36 karakter
```

```
=====
DİLİMLEME İŞLEMLERİ
=====

4) ARALIKLI ATLAMA:
0-20 arası 2'ser      : 'Pto rgamaa'
5-25 arası 3'er       : 'nPoml'
Tersten 2'ser atlayarak: 'rdçG o l almgPnh'

5) KELİME AYIRMA:
Kelime listesi        : ['Python', 'Programlama', 'Dili', 'Çok', 'Güçlüdür']
İlk kelime            : 'Python'
Son kelime            : 'Güçlüdür'
İlk 3 kelime          : ['Python', 'Programlama', 'Dili']
Son 2 kelime          : ['Çok', 'Güçlüdür']

6) PRATİK KULLANIMLAR:
E-mail                : ahmet.yilmaz@example.com
Kullanıcı adı         : 'ahmet.yilmaz'
Domain                : 'example.com'
```

Büyük/Küçük Harf Dönüşümleri

```
python

print("=== BÜYÜK/KÜÇÜK HARF METOTLARı ===\n")

metin = "python programlama dili"

print(f"Orijinal      : {metin}")
print(f"upper()       : {metin.upper()}")
print(f"lower()       : {metin.lower()}")
print(f"title()      : {metin.title()}")
print(f"capitalize(): {metin.capitalize()}")

# Pratik kullanım
isim = "ahmet"
soyad = "YILMAZ"
print(f"\nDüzgün format: {isim.capitalize()} {soyad.capitalize()}")

# Kullanıcı girişi kontrolü
sifre = "Python123"
kullanici_sifre = input("\nŞifre girin: ")

if kullanici_sifre == sifre:
    print("✓ Giriş başarılı!")
else:
    print("× Hatalı şifre!")
...
```

```
**Çıktı:**
...
```

```
=== BÜYÜK/KÜÇÜK HARF METOTLARı ===
```

```
Orijinal      : python programlama dili
upper()       : PYTHON PROGRAMLAMA DİLİ
lower()       : python programlama dili
title()      : Python Programlama Dili
capitalize(): Python programlama dili
```

```
Düzgün format: Ahmet Yılmaz
```

```
Şifre girin: Python123
```

```
✓ Giriş başarılı!
```


Arama ve Kontrol Metotları

```
python

print("=== ARAMA VE KONTROL METOTLARı ===\n")

cumle = "Python öğrenmek çok eğlenceli"

# Arama metotları
print(f"Metin: {cumle}\n")
print(f"find('Python')      : {cumle.find('Python')}")
print(f"find('Java')       : {cumle.find('Java')}") # -1 döner
print(f"count('e')         : {cumle.count('e')}")
print(f"'Python' var mı?    : {'Python' in cumle}")

# Başlangıç/Bitiş kontrolü
print(f"\nstartswith('Python'): {cumle.startswith('Python')}")
print(f"endswith('eğlenceli'): {cumle.endswith('eğlenceli')}")

# Pratik örnek - Dosya uzantısı kontrolü
dosya = "resim.jpg"
print(f"\n'{dosya}' bir resim mi? {dosya.endswith(('jpg', 'png', 'gif'))}")

dosya2 = "belge.pdf"
print(f"\n'{dosya2}' bir resim mi? {dosya2.endswith(('jpg', 'png', 'gif'))}")
'''
```

```
**Çıktı:**
'''
```

```
=== ARAMA VE KONTROL METOTLARı ===
```

```
Metin: Python öğrenmek çok eğlenceli
```

```
find('Python')      : 0
find('Java')       : -1
count('e')         : 4
'Python' var mı?    : True
```

```
startswith('Python'): True
endswith('eğlenceli'): True
```

```
'resim.jpg' bir resim mi? True
'belge.pdf' bir resim mi? False
```

Temizleme ve Değiştirme Metotları

python

```
print("=== TEMİZLEME VE DEĞİŞTİRME METOTLARI ===\n")
```

 # strip() - Boşluk temizleme

```
email = "  ahmet@example.com  "
print(f"Ham email   : '{email}'")
print(f"strip()     : '{email.strip()}'")
print(f"rstrip()    : '{email.rstrip()}'")
print(f"rstrip()    : '{email.rstrip()}'")
```

 # replace() - Değiştirme

```
metin = "Java çok güzel bir dildir"
print(f"\nOrijinal   : {metin}")
print(f"replace()    : {metin.replace('Java', 'Python')}")
```

 # Birden fazla boşluğu tek boşluğa çevirme

```
bozuk = "Python   programlama   dili"
duzgun = " ".join(bozuk.split())
print(f"\nBozuk       : '{bozuk}'")
print(f"Düzeltilmiş : '{duzgun}'")
```

 # Pratik - Telefon formatı temizleme

```
tel = "(555) 123-45-67"
temiz_tel = tel.replace("(", "").replace(")", "").replace("-", "").replace(" ", "")
print(f"\nTelefon      : {tel}")
print(f"Temiz        : {temiz_tel}")
```

Çıktı:

...

=== TEMİZLEME VE DEĞİŞTİRME METOTLARI ===

```
Ham email   : '  ahmet@example.com  '
strip()     : 'ahmet@example.com'
rstrip()    : 'ahmet@example.com  '
rstrip()    : '  ahmet@example.com'
```

```
Orijinal    : Java çok güzel bir dildir
replace()   : Python çok güzel bir dildir
```

```
Bozuk       : 'Python   programlama   dili'
Düzeltilmiş : 'Python programlama dili'
```

```
Telefon     : (555) 123-45-67
Temiz       : 5551234567
```

Ayırma ve Birleştirme Metotları

```
cumle = "Python Java C++ JavaScript"
kelimeler = cumle.split()
print(f"Cümle      : {cumle}")
print(f"split()    : {kelimeler}")
print(f"İlk kelime  : {kelimeler[0]}")
print(f"Son kelime  : {kelimeler[-1]}")

# Özel ayraçla ayırma
csv_veri = "Ahmet,25,İstanbul"
bilgiler = csv_veri.split(",")
print(f"\nCSV veri   : {csv_veri}")
print(f"split(',') : {bilgiler}")
print(f"İsim: {bilgiler[0]}, Yaş: {bilgiler[1]}, Şehir: {bilgiler[2]}")

# join() - Birleştirme
kelimeler = ["Python", "çok", "güzel"]
print(f"\nListe      : {kelimeler}")
print(f"' '.join() : {' '.join(kelimeler)}")
print(f"'-'.join() : {'-'.join(kelimeler)}")
print(f"'***'.join(): {'*** '.join(kelimeler)}")

# Pratik - Tam ad oluşturma
ad = "ahmet"
soyad = "yilmaz"
tam_ad = " ".join([ad.title(), soyad.title()])
print(f"\nTam ad      : {tam_ad}")
```

```
**Çıktı:**
'''
```

```
=== AYIRMA VE BİRLEŞTİRME METOTLARI ===
```

```
Cümle      : Python Java C++ JavaScript
split()     : ['Python', 'Java', 'C++', 'JavaScript']
İlk kelime  : Python
Son kelime   : JavaScript
```

```
CSV veri    : Ahmet,25,İstanbul
split(',')  : ['Ahmet', '25', 'İstanbul']
İsim: Ahmet, Yaş: 25, Şehir: İstanbul
```

```
Liste       : ['Python', 'çok', 'güzel']
' '.join()  : Python çok güzel
'-'.join()  : Python-çok-güzel
'***'.join(): Python *** çok *** güzel
```

```
Tam ad      : Ahmet Yilmaz
```

Kontrol Metotları (is...)

```
# Sayı kontrolü
veri1 = "12345"
veri2 = "Python123"
veri3 = "Python"

print(f"'{veri1}'.isdigit() : {veri1.isdigit()}")
print(f"'{veri2}'.isdigit() : {veri2.isdigit()}")
print(f"'{veri3}'.isalpha() : {veri3.isalpha()}")
print(f"'{veri2}'.isalnum() : {veri2.isalnum()}")

# Büyük/Küçük harf kontrolü
metin1 = "PYTHON"
metin2 = "python"
metin3 = "Python"

print(f"\n'{metin1}'.isupper() : {metin1.isupper()}")
print(f"'{metin2}'.islower() : {metin2.islower()}")
print(f"'{metin3}'.istitle() : {metin3.istitle()}")

# Boşluk kontrolü
bos = " "
dolu = "Python"

print(f"\n'{bos}'.isspace() : {bos.isspace()}")
print(f"'{dolu}'.isspace() : {dolu.isspace()}")
```

Çıktı:

```
=== KONTROL METOTLARı ===

'12345'.isdigit() : True
'Python123'.isdigit() : False
'Python'.isalpha() : True
'Python123'.isalnum() : True

'PYTHON'.isupper() : True
'python'.islower() : True
'Python'.istitle() : True

'.isspace() : True
'Python'.isspace() : False
```


Hatırlatma

Hatırlatma

Dönüştürme	<code>upper()</code>	Büyük harfe çevir	<code>"python".upper()</code> → <code>"PYTHON"</code>
	<code>lower()</code>	Küçük harfe çevir	<code>"PYTHON".lower()</code> → <code>"python"</code>
	<code>title()</code>	Her kelimenin ilk harfi büyük	<code>"hello world".title()</code> → <code>"Hello World"</code>
	<code>capitalize()</code>	Sadece ilk harf büyük	<code>"hello".capitalize()</code> → <code>"Hello"</code>
Temizleme	<code>strip()</code>	Baştan ve sondan boşluk sil	<code>" hi ".strip()</code> → <code>"hi"</code>
	<code>replace(a,b)</code>	a'yı b ile değiştir	<code>"hi".replace("i","o")</code> → <code>"ho"</code>
Arama	<code>find(x)</code>	x'in indeksini bul	<code>"python".find("th")</code> → <code>2</code>
	<code>count(x)</code>	x'i say	<code>"hello".count("l")</code> → <code>2</code>
	<code>startswith(x)</code>	x ile başlar mı?	<code>"python".startswith("py")</code> → <code>True</code>
	<code>endswith(x)</code>	x ile biter mi?	<code>"test.py".endswith(".py")</code> → <code>True</code>

```
# E-mail temizleme
email = " AHMET@EXAMPLE.COM "
temiz = email.strip().lower() # "ahmet@example.com"

# Dosya uzantısı kontrolü
dosya = "resim.jpg"
if dosya.endswith(('.jpg', '.png')):
    print("Resim dosyası")
```

Ayırma	<code>split()</code>	Listeye ayır	<code>"a b c".split()</code> → <code>['a','b','c']</code>
	<code>join(list)</code>	Listeyi birleştir	<code>"-".join(['a','b'])</code> → <code>"a-b"</code>
Kontrol	<code>isdigit()</code>	Sadece rakam mı?	<code>"123".isdigit()</code> → <code>True</code>
	<code>isalpha()</code>	Sadece harf mi?	<code>"abc".isalpha()</code> → <code>True</code>
	<code>isalnum()</code>	Harf veya rakam mı?	<code>"abc123".isalnum()</code> → <code>True</code>
	<code>isupper()</code>	Büyük harf mi?	<code>"ABC".isupper()</code> → <code>True</code>
	<code>islower()</code>	Küçük harf mi?	<code>"abc".islower()</code> → <code>True</code>

```
# CSV ayırma
veri = "Ahmet,25,İstanbul"
ad, yas, sehir = veri.split(",")

# URL oluşturma
baslik = "Python Programlama"
url = baslik.lower().replace(" ", "-") # "python-programlama"

# Şifre kontrolü
sifre = "Python123"
guclu = len(sifre) >= 8 and any(c.isdigit() for c in sifre)
```